

Regeringens forslag til finanslov 2022

- GL's sekretariats gennemgang af forslaget med fokus på det gymnasiale område

Hovedelementer i forslaget:

- Der er afsat 1,2 mia. kr. til at forhandle om i finansloven.
- Der er fokus på gruppen af unge, som hverken har uddannelse og job, dog uden at der er afsat ressourcer til de gymnasiale uddannelser.
- Der er fokus på et mere sammenhængende og balanceret Danmark, men der er ikke afsat ressourcer til de gymnasiale uddannelser
- Det sociale taxameter skal genberegnes for 2022
- Indkøbsbesparelse 15 (med dispositionsbegrænsning i 2021), derforudsætter besparelser på fællesudgiftstaxameteret for 2,2 mio. kr. på de gymnasiale uddannelser

GL mener:

- *Hf-enkeltfag var den eneste gymnasiale uddannelse, der ikke fik tilbageført ressourcer svarende til et års omprioriteringsbidrag med finansloven for 2021. Det skal der rettes op på. Uddannelse er i stigende grad en forudsætning for beskæftigelse og for at kunne indgå aktivt og ligeværdigt i samfundet. Der er derfor brug for et fleksibelt og stærkt parallelt uddannelsesstilbud i hele landet, målrettet almen uddannelse til voksne.*
- *Det er afgørende, at små gymnasieudbud i provinsen får økonomi til at tilbyde de unge en bred palet af studieretninger og valgfag på linje med gymnasierne i de store byer. Det er særlig vigtigt, at der kommer en økonomisk håndsrækning til de små erhvervsgymnasier og VUC-afdelinger i provinsen på niveau med udkantstilskuddet på stx.*
- *På sidste års finanslov fik de gymnasiale fuldtidsuddannelser tilbageført 2 pct. af det samlede elevtilskud til undervisningstaxameteret, hvilket svarede til et års omprioriteringsbidrag. Det var en vigtig saltvandsindsprøjtning, men det dækker ikke hullet efter de seneste års nedskæringer. Der bør derfor følges op med flere ressourcer, så der igen bliver plads til, at den enkelte lærer kan nå alle elever og danne de nødvendige relationer til de utroligt mange elever, læreren har hver eneste uge. Det vil påvirke de unges trivsel, og færre vil falde fra uddannelsen.*
- *Indkøbsaftalerne er skruet uden ende med et besparelspotentiale, der ikke lader sig indfri. Samtidig bør det ikke være muligt at indhente besparelserne med tilbagevirkende kræft.*
- *Regeringen har bebudet en reform af ungdomsuddannelsernes taxameter og elevfordeling. GL arbejder fortsat for, at der afsættes ressourcer til implementeringen – herunder udkantstilskud, så det ikke bliver en omfordeling inden for sektoren.*

De store linjer

Mandag den 30. august 2021 offentliggjorde den socialdemokratiske regering sit forslag til finanslov for 2022. Oplægget til finanslovsforslaget har titlen: "Hverdagen tilbage – nu ser vi fremad". Regeringen siger, at det går godt økonomisk i Danmark, men bruger opsvinget til at være tilbageholdende finanspolitisk. Det økonomiske opsving skal bruges til at få grupper af unge, der hverken er i uddannelse eller job samt ikke-vestlige indvandrere på passiv forsørgelse ind på arbejdsmarkedet. Der er umiddelbart ingen penge med til uddannelse eller lignende.

Der er fokus på velfærd (mest alt det der allerede er vedtaget), klima og et sammenhængende Danmark i balance – det sidste fokus er primært på sundhed, kriminalforsorgen og den allerede aftalte flytning af uddannelser.

Der er afsat en reserve til forhandlingerne om finansloven på 1,2 mia. kr. – det er en nedgang på 300 mio. kr. i forhold til sidste år. Samtidig er der afsat 4 mia. kr. til handlerum til håndtering af udfordringer som følge af COVID-19.

Det gymnasiale område

Der foreslås ingen ressourcetilførsel til det gymnasiale område i finanslovsforslaget. Der foreslås to elementer, som vil have betydning for alle de gymnasiale uddannelser:

1. Indkøbsbesparelse nummer 15
2. Genberegning af det sociale taxameter

Indkøbsbesparelse

Finanslovsforslaget for 2022 er omfattet af 15. fase af Statens Indkøbsprogram. Programmet indeholder en række effektiviseringer af statslige indkøb. Fase 15 omfatter forventede effektiviseringer på indkøb af brændstof, fyringsolie, forbrugsartikler, medieovervågning, møbler, rejsebureauydelse og taxikørsel. Besparelsen tages ved at nedsætte fællesudgiftstaxameteret på de enkelte uddannelser. Samlet skæres der omkring 2,2 mio. kr. på gymnasieområdet – men ud fra forskellige procentsatser, der beskrives under den enkelte uddannelse.

Ligesom det har været tilfældet de tidligere år, foreslår regeringen, at nedsættelsen sker med tilbagevirkende kraft (for indeværende år).

Genberegning af det sociale taxameter

Det sociale taxameter vil blive genberegnet i forbindelse med finansloven for 2022. Det vil få en betydning for, hvilke institutioner der vil få taxameteret samt hvor meget der samlet vil blive udmøntet. Spørgsmålet er dog, om man politisk vil udskyde genberegningen, da både elevfordeling og drøftelser om taxameterreform vil kunne få konsekvenser for udmøntningen af det sociale taxameter.

Konsekvenser af tidligere aftaler

Investeringsrammer: Rammerne indebærer, at der på finansloven fastsættes et loft for institutionernes samlede investeringsbudget. På finanslovsforslaget for 2022 er loftet for institutionernes samlede investeringer sat til 1.296 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025. Umiddelbart er det vurderingen, at loftet ikke nås i 2022, da mange af institutionerne de seneste år har udvidet og forbedret deres bygninger. Niveaulet for 2022 er lidt lavere end niveaulet i 2021.

Teknisk budgetregulering som følge af OK21: De aftalte lønreguleringer fra OK21 var højt estimeret i finansloven for 2021. Det er normal praksis. Det betyder, at der foretages en negativ budgetregulering. Det betyder samtidig, at skolerne har fået for meget i taxameter ift. hvad lønningerne er steget i år. For at kompensere dette vil taxameteret for 2022 ikke stige så meget, som der reelt er aftalt ved OK21.

Finanslovsforslagets konsekvenser for de konkrete takster

Hvis finansloven bliver besluttet som foreslået, vil det give nedenstående taxameter.

2022 (2022-niveau) FFL	Hhx	Htx	Stx	Hf	HFe (gr1)**
Undervisningstaxameter	53.390	61.170	55.170	65.830	62.950
Færdiggørelsestaxameter	14.280	20.960	13.750	9.830	
Fælles udgiftstaxameter	5.340	7.520	6.490	8.320	10.210
Bygningstaxameter	5.020	9.420	7.660	8.830	9.440
Fuldt forløb pr. årselev*	68.510	85.097	73.903	87.895	82.600
Fuldt forløb	205.530	255.290	221.710	175.790	

Kilde: Finanslovsforslaget for 2022

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med ½ for toårigt hf og 1/3 for hhx, htx og stx

**) Takst for deltagerbetaling gruppe 1.

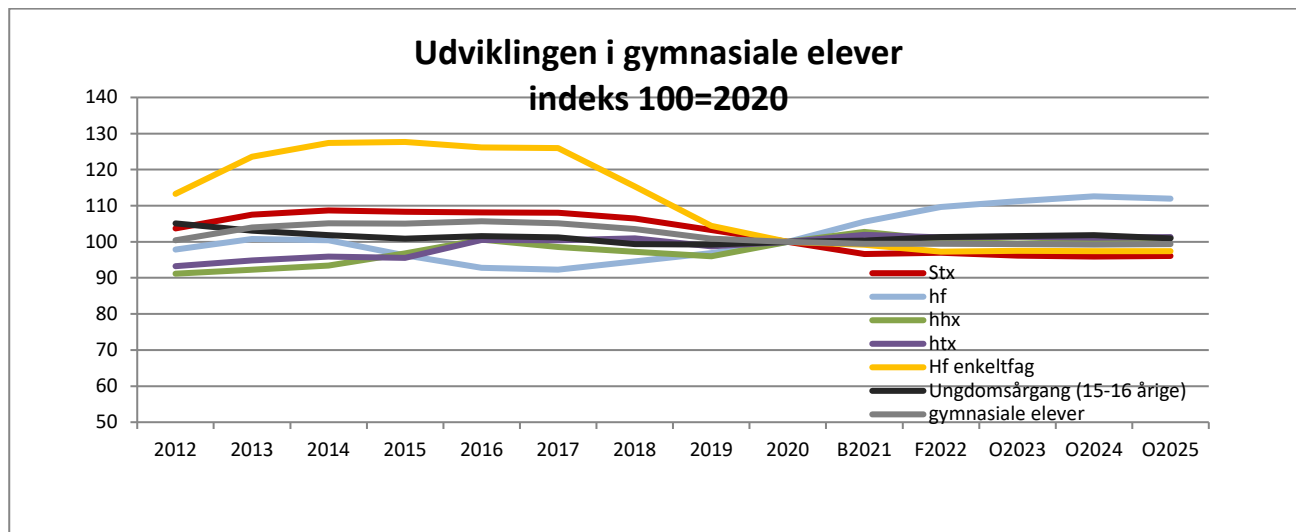
Alle taksterne pris- og lønreguleres fra 2021- til 2022-niveau med 1,1 pct., imens bygningstaxametrene regulering følger anlægsindekset og er 0,9 pct. I lønreguleringen findes en niveauregulering på -0,9 pct. for 2021 som følge af aftalen om OK21, herunder forventningen til reguleringsordningen.

Forventning om lille samlet nedgang i gymnasiale elever

Antallet af gymnasiale elever er samlet faldet med 6 pct. siden 2016. Tallene for 2021 og frem er ministeriets estimater.

Ministeriet forventer, at det samlede antal elever i gymnasiet falder i fra 2020 til 2025 med 1 pct. Samtidig viser fremskrivningen af ungdomsårgangene, at de vil stige svagt i perioden med op til 2 pct. Der vil være store variationer på tværs af landet og på tværs af uddannelserne. Enkeltfag på VUC er faldet med 28 pct. fra 2015 til 2020. Ministeriet forventer, at faldet fortsætter med yderligere 3 pct. frem mod 2025. Antallet af årselever på stx er faldet siden 2014 med 9 pct., og ministeriet forventer et fortsat fald på 4 pct. Det er også den tendens, der har præget søgningen til de gymnasiale uddannelser de seneste år. De erhvervs-gymnasiale uddannelser har været stigende i perioden frem mod 2020; htx med 7 pct. og hhx med 9 pct. Begge uddannelser forventes at stige lidt frem mod 2025. Elevtallet på hf har været stigende siden 2017, og mini-

steriet forventer, at det stiger med 12 pct. de næste 5 år. Det stemmer i overvejende grad med de tendenser, vi ser i søgningen – hvor der har været et mindre fald i gymnasiefrekvensen, samtidig med at færre vælger stx, og flere vælger hf eller de erhvervs-gymnasiale uddannelser. Dog virker ministeriets estimeringer for hf urealistisk høje.

Udvikling for de gymnasiale uddannelser fra 2015 til 2022

Der har som bekendt været voldsomme nedskæringer fra 2016 til 2019, både som følge af omprioriteringsbidraget, EUD-budgetaftalen og andre besparelser. I 2021 fik de gymnasiale fuldtidsuddannelser dog tilbageført ressourcer svarende til et års omprioriteringsbidrag (2 pct. af tilskuddet).

I tabellen nedenfor er anvendt finanslovsforslagets tal for elever, tilskud og ændringen i enhedstilskuddet. Her ses, at der er stor forskel på udviklingen i både ramme og årselever.

Tallene viser, at VUC er ramt hårdest ift. fald i enhedsomkostninger. En del af faldet skyldes dog øget deltagerbetaling. Et fald på knap hver fjerde hf-enkeltfagskursist siden 2015 gør det alt andet lige mere vanskeligt at drive institutionen – ift. fagudbud og antal kursister i klassen – og når der samtidig har været store besparelser, bliver det yderst vanskeligt. Enkeltfag var også den eneste gymnasiale uddannelse, der ikke fik tilbageført ressourcer svarende til et års omprioriteringsbidrag på finansloven for 2021.

Forskel fra 2015-2022 (2022-niveau)	Forskel i elevtal		Forskel i ramme		Forskel i enhedsomkostninger	
	antal	Pct.	mio. kr.	Pct.	kr.	Pct.
Stx	-9.048	-10%	-1.451	-20%	-7.902	-9%
Hf	2.175	14%	50	3%	-7.901	-8%
Hhx	1.044	4%	-20	-1%	-2.559	-4%
Htx	796	6%	-5	0%	-4.500	-5%
hf-e	-3.337	-24%	-516	-39%	-18.820	-20%

Forskydninger i færdige elever og i udbetalingen af fællestaxameter er med i opgørelsen af rammen

Opgørelsen viser, at hxx er faldet mindst. Det skyldes tilførslen af ressourcer til undervisningstaxameteret senest i 2017 i forbindelse med budgetaftalen bag EUD-forliget. Generelt er ændringer i rammen ikke kun det samme som nedskæringer, da en del af udsvingene kan forklares ved forskellige tiltag, men gennem årene har der været flere generelle nedskæringer og besparelser.

Finanslovsforslagets konsekvenser for de enkelte gymnasiale uddannelser

Finanslovsforslagets konsekvenser for stx, hf mv.

Alle taksterne pris- og lønreguleres fra 2021- til 2022-niveau med 1,1 pct., imens bygningstaxameterenes regulering følger anlægsindekset og er 0,9 pct. I lønreguleringen findes en niveaurektion på -0,9 pct. for 2021 som følge af aftalen om OK21, herunder forventningen til reguleringsordningen.

Det er forholdsmæssigt små ændringer i finanslovsforslaget for 2022, der rammer de almengymnasiale flerårsuddannelser. Statens indkøbsprogram vil ramme uddannelserne med 0,1 pct. af fællestaxameteret. Samlet betyder det ca. 0,7 mio. kr. ud af en estimeret ramme på 7.433 mio. kr. Herudover tages den beregnede indkøbsbesparelse også med tilbagevirkende kraft for 2021.

Herudover er der sket en afrunding af taksterne.

Faktiske takster 2022	Stx/IB/pre-IB	4.årig stx	2årig stx	2årig hf	3årig hf
Undervisningstaxameter	55.170	42.450	86.170	65.830	46.630
Færdiggørelsestaxameter	13.750	13.750	21.450	9.830	9.830
Fælles udgiftstaxameter	6.490	7.550	10.530	8.320	8.320
Bygningstaxameter	7.660	7.660	11.310	8.830	8.830
Fuldt forløb pr. årselev*	73.903	61.098	118.735	87.895	57.067
Fuldt uddannelsesforløb	221.710	244.392	237.470	175.790	171.201

Herudover er der en række andre tilskud, der er relevante for de almengymnasiale uddannelser. Der er ingen besparelser i disse taxameter. Ministeriet regner med, at der vil være 445 årskandidater i pædagogikum i 2022 – imod 508 i 2021.

FFL2022	Tilskud
Pædagogikumtaxameter pr. årskandidat	295.590 kr.
Fagtaxameter for fysik, kemi, biologi, biotek, geovidenskab, musik på A-niveau (pr. bestået kandidat)	10.760 kr.
Oprettelse af studieretning græsk/latin og musikalsk grundkursus	431.340 kr.
Laboratoriekurser for enkeltfagselever	4.350
Henviingstaxameter til EUD (pr. henvist elev)	Stx: 17.340 kr. Hf: 20.760 kr.
Socialt taxameter for frafaldstruede elever	1: 4.680 kr.
– takst 1: 43-50%, takst 2:51-60%, takst 3 mere end 60% frafaldstruede elever	2: 5.200 kr. 3: 5.610 kr.

Finanslovsforslagets konsekvenser for erhvervsgymnasierne

Alle taksterne pris- og lønreguleres fra 2021- til 2022-niveau med 1,1 pct., imens bygningstaxametrenes regulering følger anlægsindekset og er 0,9 pct. I lønreguleringen findes en niveauregulering på -0,9 pct. for 2021 som følge af aftalen om OK21, herunder forventningen til reguleringsordningen.

Det er forholdsmæssigt små ændringer i finanslovsforslaget for 2022, der rammer de erhvervsgymnasiale uddannelser. Dog er ændringerne med til fortsat at give skolerne færre penge til undervisningen mv. Statens indkøbsprogram 15 vil ramme uddannelserne med en besparelse på 0,5 pct. af fællestaxameteret. Samlet betyder det ca. 1,3 mio. kr. ud af en estimeret ramme på godt 3 mia. kr. For EUX svarer det til 0,3 pct. af fællestaxameteret, svarende til 75.000 kr. i alt for området ud af en ramme på 325 mio. kr. Herudover tages den beregnede indkøbsbesparelse også med tilbagevirkende kraft for 2021.

Der er desuden sket en afrunding af taksterne.

Finanslovsforslag 2022	Hhx	Htx	EU-Mer	EU-Tek
Undervisningstaxameter	53.390	61.170	52.800	57.530
Færdiggørelsestaxameter	14.280	20.960	14.100	17.790
Fælles udgiftstaxameter	5.340	7.520	5.940	8.370
Bygningstaxameter	5.020	9.420	5.290	7.710
Fuldt forløb pr. årselev*	68.510	85.097		
Fuldt uddannelsesforløb	205.530	255.290		

Ministeriet forventer, at der vil være knap 3.000 årselever på den merkantile EUX i 2022 og knap 1.000 på den tekniske.

Herudover er der socialt taxameter for alle fire uddannelser, henvisningstaxameter for hhx og htx og pædagogikumtaxameter.

FFL2022	Tilskud
Pædagogikumtaxameter pr årskandidat	295.590 kr.
	Hhx: 15.950 kr.
Henvisningstaxameter til EUD (pr. henvist elev)	Htx: 19.550 kr.
Socialt taxameter for frafaldstruede elever	1: 4.680 kr.
Takst 1: 43-50%, takst 2:51-60%, takst 3 mere end 60% frafaldstruede elever	2: 5.200 kr.
	3: 5.610 kr.

Finanslovsforslagets konsekvenser for hf-enkeltfag

Alle taksterne pris- og lønreguleres fra 2021- til 2022-niveau med 1,1 pct., imens bygningstaxametrenes regulering følger anlægsindekset og er 0,9 pct. I lønreguleringen findes en niveauregulering på -0,9 pct. for 2021 som følge af aftalen om OK21, herunder forventningen til reguleringsordningen.

Det er forholdsmæssigt små ændringer, der rammer hf-enkeltfag fra finanslovsforslaget for 2022. Dog er ændringerne med til fortsat at give skolerne færre penge til undervisningen mv. Statens indkøbsprogram 15 er estimeret til at koste hf-enkeltfag 0,2 mio. kr., svarende til 0,2 pct. af fællestaxameteret. Herudover tages den beregnede indkøbsbesparelse også med tilbagevirkende kraft for 2021. Der er desuden afrunding af taksterne.

FFL 2022	Hf-enkeltfag (deltagerbetaling 1.)	Hf-enkeltfag (deltagerbetaling 2.)
Undervisningstaxameter	62.950	60.730
Fælles udgiftstaxameter	10.210	10.210
Bygningstaxameter	9.440	9.440
Fuldt forløb pr. årskursist*	82.600	80.380

*Beløbet er uden deltagerbetaling

Herudover findes der også en række særtillæg, der gælder for hf-enkeltfag.

FFL2022	Tilskud
Pædagogikumtaxameter pr årskandidat	295.590 kr.
Administrationstillægstakst pr. deltager	250 kr.
Tillægstakst for særlige hf-fag pr. færdig elev	5.510 kr.
Realkompetencevurdering almengymnasial uddannelse Pr. årselev	93.460 kr.

Finanslovsforslagets konsekvenser for private udbydere af gymnasial uddannelse

Alle taksterne pris- og lønreguleres fra 2021- til 2022-niveau med 1,1 pct., imens bygningstaxameterens regulering følger anlægsindekset og er 0,9 pct. I lønreguleringen findes en niveauekorrektion på -0,9 pct. for 2021 som følge af aftalen om OK21, herunder forventningen til reguleringsordningen.

Udviklingen i taksterne for de private udbydere af gymnasial uddannelse følger udviklingen i de offentlige selvejende gymnasiale takster. Undervisningstaksten er igen i år fastsat som 85,1 pct. af de offentliges, mens fællesudgiftstaksten er 86,6 pct. af de tilsvarende offentlige takster. Taksterne på baggrund af finanslovsforslaget for 2022 fremgår af tabellen.

De private gymnasier rammes som de øvrige af indkøbsbesparelse 15. Det udmøntes via en reduktion af fællesudgiftstaksterne, svarende til 0,1 pct. af fællesudgiftstaxameteret. Det svarer til knap 0,04 mio. kr. ud af en samlet ramme på knap 400 mio. kr. Herudover tages den beregnede indkøbsbesparelse også med tilbagevirkende kraft for 2021. Der er desuden afrunding af taksterne.

FFL2022	Stx, IB, Pre-IB	2-årig Hf	3-årig Hf	2-årig Hf, Steiner	2årig stx	4-årig Team Dan- mark	Enkeltfag
Undervisningstaxameter	49.290	58.820	41.660	54.380	77.000	37.940	67.080
Færdiggørelsestaxameter	12.510	8.940	8.940	8.940	19.500	12.510	-
Fælles udgiftstaxameter	6.190	7.930	7.930	7.930	10.030	7.190	12.180
Bygningstaxameter	7.800	7.800	7.800	7.800	7.800	7.800	7.800

Som for de offentlige gymnasier gives der også fagtillæg og tillæg til studieretningen græsk/latin, men med nedsat takst. Modsat bliver der ikke udbetalt pædagogikumtaxameter, men noget tilsvarende fra vikarkassen. Der er krav om egendækning på mindst 9.200 kr. pr. årselev på heltidsuddannelserne.

FFL2022	Tilskud
Fagtaxameter for fysik, kemi, biologi, biotek, geovidenskab, musik på A-niveau (pr. bestået kandidat)	9.950 kr.
Oprettelse af studieretning græsk/latin	431.340 kr.

Endelig kan man af finansloven se, at ministeriet regner med, at der kommer færre elever på private gymnasier i 2022. I 2021 er der budgetlagt med 5.964 årselever, imens tallet er sat til 5.341 årselever i 2022 med en lille stigning i overslagsårene.